

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Атанас Георгиев Темелков д.м.н., Началник Клиника по Анестезиология и интензивно лечение, УМБАЛ „Александровска”

На научните трудове на д-р Боряна Найденова Иванова-Събева д.м. за заемане на академичната длъжност „Доцент” по Анестезиология и реаниматология, за нуждите на Катедра по Анестезиология, спешна и интензивна медицина МУ - Варна

Д-р Боряна Найденова Иванова-Събева д.м. е родена на 13.10.1962г. в гр. Разград. През 1980г. завършила средно образование в Математическа гимназия – гр. Разград. През 1987г. завършила медицина в МУ – Варна. През 1987-1990гг. е на работа в МБАЛ Добрич. От 1990г.- 1995г. е на работа в гр. Варна. От 1995г. до 2011г. е ординатор при КАХИМ наа ВМА, МБАЛ – Варна. От 2011г. до 2012г. е Началник Отделение „Анестезиология и интензивно лечение” към Специализирана болница за активно лечение по онкологични заболявания „Д-р Марко Марков-Варна”. От 2012г. до 2017г. е ординатор по „Анестезиология и интензивно лечение” към КАИЛ на УМБАЛ „Св. Марина” – Варна. От 2016г. до сега е Главен асистент към Катедра по Анестезиология, спешна и интензивна медицина МУ – Варна. През 2015г. е присъдена образователна и научна степен „Доктор” по научна специалност „Анестезиология и интензивно лечение”. Има придобита специалност по Вътрешни болести и Анестезиология и интензивно лечение.

В настоящият конкурс Д-р Боряна Найденова Иванова-Събева д.м. е единствен кандидат.

Представените от д-р Иванова- Събева общо 18 научни трудове за рецензиране, се разпределят както следва:

1. Дисертационен труд на тема „Динамика на коагулационния статус при чернодробни резекции по повод на колоректални метастази – анестезиологични проблеми” – не подлежи на рецензиране
2. Публикации в пълен текст – 18 броя, от които 2 са в международни списания . Останалите 16 броя са публикувани в български списания и периодични сборници (Анестезиология и интензивно лечение, Хирургия, Медицински журнал, Медицински мениджмънт и здравна политика, Медицината днес). В тези публикации д-р Иванова-Събева е самостоятелен автор при 5 броя, първи автор при други 14 публикации, трети автор във 2 публикации, четвърти във 2 публикации, шести автор в 3 публикации и седми автор в 3 публикации
3. Монография на тема „Recent advances of anesthesia in abdominal surgery” през 2018г.

Основни научни направления по които са трудовете на д-р Боряна Найденова Иванова- Събева са:

1. Диагностика и лечение на нарушенията в кръвосъсирването в коремната хирургия;
2. Динамично проследяване на основните хематологични и биохимични показатели при болните, подложени на чернодробни резекции;
3. Диагностика и хирургично лечение на онкогични заболявания на органите на храносмилателната система;

Нарушенията в кръвосъсирването са добре познати в световната литература, но целенасочени проучвания на динамиката на коагулационния статус при пациенти,

подложени на чернодробни резекции от различен тип - моно-, би- и трисегментектомии, хемихепатектомии или клиновидни резекции, извършени по повод на метастатичен колоректален рак, не са правени от български автори. Д-р Иванова – Събева прави анализ на серумните концентрации на антитромбин-III и протеин C, фибриноген, D-димер и на показателите на фибринолизата при чернодробни резекции по повод на тумори и при чернодробна трансплантиация. Посочва и съвременните аспекти за лечението на коагулационните нарушения при чернодробната хирургия. Прави анализ и на използването на аprotинин, трансексзамична киселина и ε-аминокапроена киселина при състояния на хиперфибринолиза. Доказва се, че кортикоステоидното лечение с метилпреднизолон влияе благоприятно върху броя на тромбоцитите, протромбиновото време и протромбиновата активност при оперирани болни.

Обсъжда и диагностичната стойност на динамичното проследяване на някои рутинно изследвани чернодробни ензими (ALAT, ASAT, GGTP) в клиничната практика.

От многобройните показатели в своите проучвания д-р Иванова – Събева, откроява значимата прогностичната стойност на С-реактивния протеин при тези пациенти. При болните с чернодробни колоректални метастази следоперативните усложнения се дължат на нарушения в кръвосъсирването, смутена чернодробна функция и недостатъчност на други органи и системи. Характеристиките на основните оперативни показатели, преживяемостта и смъртността на болните зависят от броя на резекираните чернодробни сегменти и поредността на резекцията.

Диагностичната стойност на виртуалната колоноскопия (компютърнотомографската колонграфия) е съпоставена с тази на оптичната колоноскопия при пациенти с колоректални тумори. Д-р Иванова – Събева посочва, че виртуалната колоноскопия притежава значителна чувствителност и специфичност и може да се използва за диагностика, стадиране и скрининг на колоректалния рак като допълнителен метод към оптичната колоноскопия или когато последната е противопоказана. Обсъждат се няколко стратегии за лечението на синхронните чернодробни метастази от колоректален рак, а именно - едновременна резекция, двуетапна чернодробна хирургия и използване най-напред на чернодробната, а след това - на колоректалната резекция.

В своите публикации д-р Иванова – Събева обобщава получените резултати от хирургическото лечение на хранопровода при корозивни изгаряния, злокачествени тумори и портална хипертония

Според собствените проучвания, д-р Иванова – Събева постига добри резултати след извършване на лапароскопските операции при туморите на надбъречните жлези, колоректални карциноми и на хиатални херни. Създадените богати банки данни с резюмета и пълнотекстови статии може да се използват за подобряване на научната политика на регионално и национално ниво и за повишаване на международната видимост на младите български изследователи благодарение на сътрудничеството им с идентифицираните водещи изследователи от цял свят.

В заключение може да се определят следните оригинални и научно-приложни приноси в трудовете на д-р Иванова – Събева:

1. За първи път в България е проведено комплексно проучване на нарушенията на кръвосъсирването при чернодробните резекции по повод на метастатичен колоректален рак, в резултат на което е разработен оригинален диагностично-лечебен алгоритъм за пред- и следоперативна оценка и оптимизиране на коагулационния статус при чернодробната хирургия.

2. Установено е благоприятното повлияване на чернодробните функции от предоперативното лечение с кортикостероидни препарати.
3. Доказано е непосредственото влияние на обема и продължителността на чернодробната резекция върху динамичните промени на показателите на кръвосъсирването и чернодробните функции.
4. Прилагането на сегментектомиите е свързано със скъсена продължителност на оперативната интервенция, намалена кръвозагуба и по слаби промени в статуса на кръвосъсирването в сравнение с използването на разширени чернодробни резекции.
5. Потвърдено е диагностично-прогностичното значение на динамичните изменения в нивата на С-реактивния протеин при чернодробните резекции по повод на колоректални метастази, като повишаването им е свързано с по-лоша следоперативна прогноза.

Д-р Иванова – Събева представя справка за 2 цитирания

Д-р Иванова – Събева е преподавател на лекари анестезиолози, медицински сестри и акушерки.

Член е на БЛС, Дружеството на анестезиолозите в България,

Д-р Боряна Найденова Иванова – Събева е изграден и опитен специалист по анестезиология и интензивно лечение, като освен рутинните методи на работа извършва и високоспециализирана дейност в областта на анестезиологията и интензивното лечение при коло-ректален карцином и чернодробни резекции.

Като имам предвид всички гореизтъкнатите качества на кандидата, нейната научна дейност, преподавателски умения, високата и професионална квалификация, мога убедено да препоръчам на почитаемото научно жури да избере Д-р Иванова – Събева д.м. за академичната длъжност „Доцент“ по Анестезиология и реаниматология, за нуждите на МУ – Варна.

30.08.2018г.

София

Рецензент:

/проф. Ат. Темелков д.м.н./

